

مقام معظم رهبری: مبارزه با فساد با قدرت ادامه یابد

پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری: مقام معظم رهبری روز گذشته در ارتباط تصویری با رئیس و مسئولان عالی قضائی و همچنین رؤسای کل دادگستری‌های سراسر کشور، با ابراز خرسندی از اقدامات انجام‌شده در یک سال اخیر...

صفحه ۳

یکشنبه ۸ تیر ۱۳۹۹ • ۶ ذی‌القعدة ۱۴۴۱ • ۲۸ ژوئن ۲۰۲۰

رئیس‌ی در همایش سراسری قوه قضائیه: دستگاه قضائی بر اساس خوشایند و بدآمد دیگران عمل نمی‌کند

مرکز رسانه قوه قضائیه: رئیس قوه قضائیه در همایش سراسری قوه قضائیه با گرامیداشت یاد و خاطره شهدای هفتم تیر گفت: دستگاه قضائی براساس خوشایند و بدآمد دیگران عمل نمی‌کند و نباید اجازه داد دشمن در صحنه‌سازی و عملیات روانی...

صفحه ۳

سال هفدهم • شماره ۳۷۵۲ • موقتا ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

اقتصاد کرونی در دوران کرونایی

کمال اطهاری • پژوهشگر اقتصاد توسعه

سرمایه‌داری کرونی (crony capitalism) یا «سرمایه‌داری همدستان»، به یک نظام اقتصاد سیاسی یا شکل‌بندی اقتصادی-اجتماعی (socio-economic formation) تولید سرمایه‌داری گفته می‌شود که در آن دولتی مرکب از گروه‌هایی همدست‌شده، برای پیشبرد منافع خود (در اساس رانت‌جویی) از فعالان اقتصادی استفاده می‌کنند. این گروه‌ها، رانت حاصل را در بین خود توزیع و در جامعه بازتوزیع می‌کنند. تا زمانی که اختلافی شکستنده در این گروه‌ها برای توزیع رانت قدرت و ثروت بین خود به وجود نیاید، یا شیوه رانت‌جویی آنها باعث بحران اقتصادی نشود، یا شیوه بازتوزیع‌شان باعث نارضایتی مردم نشود، این گروه همدستان، دولت را در دست خواهند داشت. در بحران‌ها و اختلاف‌های کوچک و متوسط که یکی از این وقایع رخ دهد، این گروه‌ها معمولاً جابه‌جا می‌شوند یا یکی بر دیگران هژمونی می‌یابد تا از بحران درآیند؛ بدون آنکه همدستی‌شان درهم شکند. اما اگر هر سه بحران‌ها با هم وقوع یابند یا بحران ساختاری رخ دهد، بسیار محتمل است که با حرکت مردم، این نوع شکل‌بندی اقتصادی-اجتماعی تغییر کند. در این میان، در کشورهای دارای نظام سرمایه‌داری همدستان وابسته به درآمد نفت (یا دیگر منابع طبیعی)، فسادها، ناکارآمدی‌ها و کژکارکردی‌ها دیرتر بروز می‌کند و تنها در زمان کاهش درآمد نفت به اوج می‌رسد.

سرمایه‌داری همدستان، شیوه رایج حاکمیت در بسیاری از کشورهای پیرامونی است که دولت در آنها در اساس فراطبقاتی است؛ یعنی دولت نمایندگی طبقات اصلی اقتصادی (بورژوازی و مزدبگیران) را حتی در نهایت هم ندارد. من ترجیح می‌دهم آن را شکل‌بندی اقتصادی-اجتماعی نوفنونال بنامم و واژگانی مانند سلطانیسم و دولت رانتیر... را تنها توصیفی از دولت فراطبقاتی آنها، نه اقتصاد سیاسی‌شان می‌دانم. اما در کشورهای مرکزی، در نهایت این بورژوازی است که سیاست‌مداران و قانون‌گذاران را برای پیشبرد منافع خود به کار می‌گیرد تا با اقتناع جامعه مدنی، منافع خویش را پیش ببرد و در این میان، جامعه مدنی قوی آنها نیز فرصت می‌یابد در توزیع و بازتوزیع ثمرات تولید اجتماعی دخالت کند. ازاین‌رو، در کشورهای مرکزی (به‌خصوص اروپا) نظام تأمین اجتماعی فراگیر وجود دارد. البته در نمونه‌ای مانند ایالات متحده آمریکا که به قول گرامشی، جامعه مدنی آن تنها از لحاظ اقتصادی قوی است، به‌خصوص پس از مالی‌سازی اقتصاد، نوعی از اقتصاد همدستان یا نوفنونالی حاکم است و در نتیجه نظام تأمین اجتماعی فراگیر ندارد. در کشورهای نیمه‌پیرامونی یا اقتصادهای نوظهور نیز نظام تأمین اجتماعی به شیوه‌های گوناگون به‌سوی فراگیری می‌رود؛ به‌ویژه در کشورهای شرق آسیا که دولت‌های توسعه‌بخش (developmental states) بر آنها حاکم است. دولت در این کشورها زیرساخت‌های سخت و نرم را برای رشد اقتصادی دانش‌بنیان و حضور در بازار جهانی از سوی بنگاه‌های دولتی و خصوصی فراهم آورده و به دنبال آن (نه با سبقت‌گیری از رشد اقتصادی) نظام فراگیر تأمین اجتماعی را بر پا کرده است؛ یعنی تلفیقی زبده و کارآمد را از انتظام‌بخشی برنامه‌مند دولت با بازار رقابتی کارآمد ایجاد کرده است.

ادامه در صفحه ۴

«شرق»
بررسی می‌کند
چگونگی فرمان
مشروطه‌خواهی

تحقق رؤیای ناتمام مشروطه‌خواهی

گفت‌وگو با هاشم آقاچری

صفحه ۸

پشت پرده یک مبادله

گفت‌وگوی اختصاصی بابیل ریچاردسون، مذاکره‌کننده مبادله زندانیان ایران و آمریکا

روح‌اله نخعی: نامش در میانه اخبار و حواشی مبادله ژائو ونگ و مسعود سلیمانی مطرح شد. گفته می‌شد با محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران، دیدار و گفت‌وگو داشته است و این دیدارها در توافق بر سر این مبادله مؤثر بوده‌اند. محسن بهاروند، مدیرکل وقت آمریکای وزارت امور خارجه، اما آن زمان دیدار بیل ریچاردسون و ظریف را صرفاً بخشی از روند عادی دیدارهای وزیر خارجه سابقه ایران با مقامات سابق آمریکایی بر حسب

علی دایی نباید رئیس باشد

صفحه ۱۱

یادداشت

معضل تکیه استراتژیک به چین و روسیه

تجارت بین‌الملل، نهادها و رژیم‌های بین‌المللی و در مجموع آنچه نظم جهانی نامیده می‌شود، نیستند. از دیدگاه مسکو، دموکرات‌ها به‌دلیل اتهام دخالت روسیه در انتخابات ۲۰۱۶ که به شکست هیلاری کلینتون منجر شد، خصومت بیشتری با روسیه دارند؛ بنابراین دولت بایدن ممکن است سیاست‌های سختگیرانه‌تری را علیه روسیه به اجرا بگذارد. مؤلفه کلیدی در سیاست خارجی روسیه، تداوم شکاف میان اروپا و آمریکاست که در دولت ترامپ به‌طورکامل به وقوع پیوسته و احتمالاً تا زمانی که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا بماند، ادامه خواهد داشت. مسکو امیدوار است انتخابات دوباره ترامپ، به‌تدریج اروپا را به یک انقلاب استراتژیک و جد‌کردن راه خود از ایالات متحده تشویق کند. یک رئیس‌جمهور دموکرات می‌تواند پیش از این واقعه، شکاف روابط فرآتلانتیکی را ترمیم کند و جان تازه‌ای به سیاست مهار روسیه به‌ویژه در اروپای شرقی ببخشد. به‌علاوه، جو بایدن شاید بیشتر راغب باشد که زنجیره دفاعی غرب در سرحدات اروپا و روسیه را تقویت کند و ایده قدیمی گسترش ناتو به شرق و رسیدگی به رفتارهای روسیه در اوکراین و کریمه را مورد توجه قرار دهد. درمجموع، استقرار یک رئیس‌جمهور اقتدارگرا و ناسیونالیست در آمریکا با روحیات ملی روسیه سازگاری بیشتری پیدا می‌کند. با این توصیف، چین و روسیه ممکن است صاحب انگیزه‌ای برای کمک به انتخاب دوباره ترامپ از طریق سپردن امتیازاتی به او تا پیش از برگزاری انتخابات باشند. استفاده از کارت ایران یکی از کم‌هزینه‌ترین راه‌های سپردن چنین امتیازی است. چین ممکن است کاهش حمایت از

ادامه در صفحه ۴

دیباقو حسینی

بعد از خروج آمریکا از برجام، ایران بیش از هر زمان دیگری به چین و روسیه به‌عنوان حامیان خود متکی است. بسیاری امیدوارند این دو کشور همچنان بتوانند از ایران در برابر آمریکا حمایت کنند. روسیه به‌طور مستقیم و چین به شکل غیرمستقیم در سال‌های اخیر، در کنار ایران از دولت سوریه در برابر مداخله‌های خارجی پشتیبانی کرده‌اند. هیچ‌یک با سیاست‌های ایران در عراق، یمن، افغانستان و لبنان مخالف نیستند یا حداقل مخالفت خود را به نحوی ابراز نکرده‌اند که موجب رنجش ایران شود. حمایت سرسختانه آنها از برجام حتی اگر متاثر از تحریم‌های یکجانبه آمریکا ناچار به کاهش چشمگیر سرمایه‌گذاری و تجارت با ایران شده باشند، ادامه داشته است. در جدالی تازه، یکن و مسکو با فشار آمریکا برای تمدید تحریم تسلیحاتی ایران که مطابق قطع‌نامه ۲۲۳۱ در ۲۷ مهر به پایان خواهد رسید، مخالفت کرده‌اند. به همین ترتیب هر دوی آنها با رأی منفی به قطع‌نامه شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، ثبات قدم خود را در حمایت از ایران نشان دادند. گاهی تصور شده که روسیه و چین متحد استراتژیک ایران در به‌زیرکشیدن هژمونی ایالات متحده هستند. ایران به‌جز امیدواری به حمایت چین و روسیه از خود، گزینه‌های کمی پیش‌رو دارد؛ اما همین ناگزیری ایران، دستان چین و روسیه را برای انتخاب‌های متنوع بازتر کرده است.

صفحه ۲

خبر به وقت شرق

بادکست
Podcast
هر شب در کانال تلگرامی شرق
@sharghdaily

بدون هزینه ارسال

روزنامه
شرق

تحويل روزنامه در منزل
یا محل کار شما

۸۸۹۰۳۵۴۸

برادر بزرگوار

جناب آقای محسن میردامادی

مصیبت درگذشت مادر گرامیتان را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر و اجر آرزو مندیم.

مهدی رحمانیان – احمد غلامی